

NIEUWSBRIEF

November 2010

Beste lezers,

*Een regenachtige dag in Iasi vandaag, echt herfst.
Dan krijg je het gevoel dat de zomer definitief voorbij is....
en het lijkt wel alsof dat elk jaar sneller gaat.*

*Maar dat betekent in ieder geval ook dat er genoeg
zomer-activiteiten waren om ons niet te vervelen!*

In deze nieuwsbrief een verslag van de afgelopen periode.

Elles

Begrip hospice in Roemenië onbekend

Zowel de benaming als het fenomeen 'hospice' zijn in Roemenie nog nagenoeg onbekend.

Als je de bedoeling van deze zorg uitlegt, vindt menigeen dat vreemd: je ouders verzorg je toch zelf, dat besteed je niet uit.

De mantelzorg had, tot niet lang geleden, in Roemenie prioriteit. De ouders probeerden er voor te zorgen dat hun kinderen bij trouwen een woonplek hadden (hetzij een appartement, woning of stuk grond), zij voedden vaak de kleinkinderen op en 'in ruil' zorgden de kinderen voor de ouders tot hun dood.

De individualisering slaat ook hier toe. En in de jacht op beter betaalde banen, vertrekken enorm veel Roemenen naar het buitenland. Daarbij soms hun ouders vergetend...

Veel aanvragen voor hospice 'Alinare mica'

Bedden vrijwel continu bezet.

Sinds de start in januari 2010 van onze hospice 'Alinare mica' (= Kleine troost) in Iasi, is het aantal aanvragen verbazingwekkend groot.

Momenteel zijn er 10 bedden die vrijwel continu bezet zijn. Erica, die dit project coördineert, krijgt wekelijks één of meerdere aanvragen. Dit betreft niet alleen patiënten in de terminale fase, maar ook personen die eigenlijk in een verpleeghuis verzorgd zouden moeten worden. Aangezien zo iets niet bestaat in de provincie Iasi, proberen familie of instellingen het bij onze stichting. In deze situaties volgt een opname voor 3 maanden die eventueel verlengd kan worden.

Ook diverse terminale patiënten hebben inmiddels hun laatste levensdagen in de hospice door kunnen brengen, dit tot *grote dankbaarheid* van de familie. Sinds januari zijn er 30 personen opgenomen (geweest), van wie er 10 zijn overleden.

Gezien het probleem van de eerder genoemde Roemeense

emigranten, is het zaak attent te zijn bij de evaluatie van aangemelde patiënten. De hospice moet geen plek worden waar zieke ouders gedumpt worden. Zo is er al één vrouw van ruim 90, die niet opgehaald is na de afgesproken 3 maanden en niet meer bezocht wordt. Hoewel zulke mensen natuurlijk ook geholpen moeten worden, zou dit de doelstelling van een hospice niet ten goede komen.

De palliatieve zorg in 'Alinare mica' wordt uitgevoerd door 4 verpleegkundigen, 2 verzorgsters en een parttime arts. Erica is de directeur die dit centrum coördineert, de beslissingen neemt en inmiddels ingewijde is op het gebied van de medische terminologie en palliatieve zorg. Uiteenlopende professionele meningen bij de personeelsleden, leveren de laatste tijd nogal wat onderlinge spanningen op. Een hele klus om hier een hecht en loyaal team van te maken, maar ook een uitdaging. Want voorop staat de liefdevolle zorg voor ernstig zieke ouderen. En steeds meer mensen beseffen hoe zinvol deze hospice is. Het is bijzonder dat dankzij steun uit Nederland, deze vorm van terminale hulpverlening in Iasi gestalte heeft kunnen krijgen!

Zusjes Roxana en Christina groeien op tot prachtige meiden

De twee zusjes Roxana (13) en Cristina (12) groeien op tot een stel prachtige meiden. Vooral Cristina integreert erg goed. Ze lijkt zelfverzekerd, modebewust, wat door klasgenoten erg gewaardeerd wordt. Het leren daarentegen, wil bij allebei niet goed lukken. Daarom zijn andere activiteiten voor hen minstens zo belangrijk.

Samen gaan ze sinds vorig jaar naar stijldansles en dat doen ze erg leuk. Een tijdje terug mochten ze zelfs meedoen aan een wedstrijd. Het was prachtig hen te zien zwieren over de dansvloer, in de schijnwerpers, in geleende jurkjes. Maar ze deden niks onder voor de anderen!

Dit seizoen hebben ze zich ook ingeschreven voor een opleiding mode-ontwerpen. Roxana is een nogal teruggetrokken meisje wanneer ze de samenleving in moet, en enorm passief. Hiervoor gaat ze naar therapie.

Kinderproject

De 5 meisjes uit dit project zouden bedenkelijk kijken als ze wisten dat ze hier als 'kinderen' aangeduid worden. Met je 12, 13 of 14 jaar ben je natuurlijk ook gewoon een tiener!

Heeft het zin gehad deze meisjes in onze stichting Izvor te halen.

Op de vraag of het zin heeft gehad deze meisjes in onze stichting Izvor te halen, 9 jaar geleden, kunnen we het vizier eens richten op **Maria** (14).

Zij was 5 jaar toen ze vanuit het tehuis bij ons kwam, een gesloten meisje met een ernstige hazenlip. Niet in staat liefde te geven noch te ontvangen. Ze wist niet hoe ze de armen om iemands nek moest staan, verstijfde als ze opgebeurd werd. Langzaam ontdooidde ze en het leven werd steeds interessanter. Maria had zoveel te ontdekken dat ze op de lagere school eigenlijk 'geen tijd' had om te leren. In de 4^e klas haalde ze dus het examen niet op de chr. particuliere school en moest ze er van af, naar de wijksschool. Hier ging ze steeds betere cijfers halen, hoewel ze op sociaal gebied niet integreerde.

Wij dachten dat Maria een kind voor beroepsonderwijs zou worden, maar de klasselerares verzekerde me dit jaar met klem dat het lyceum haalbaar was. Maria vroeg ons of ze in dat geval weer een poging zou mogen wagen op de chr. school waar ze zich zo geaccepteerd voelde met haar handicap. In een gesprek daar zei men dat ze beter een jaar eerder kon komen. Maar aangezien het niveau er een stuk hoger ligt, heeft Maria de hele zomervakantie bijles gehad in Engels en wiskunde, soms 3x per week. In september heeft ze een test

gedaan, en ze werd toegelaten, zij het met de hakken over de sloot. Het wordt hard werken dit jaar want in juni moet ze eindexamen doen voor de basisschool. Maar ze toont doorzettingsvermogen en geniet!

Naast school zit ze ook op voetbal en pianoles, en binnenkort start ze met de tienerclub van de kerk. En bovendien vertelt ze aan iedereen dat ze later zendeling wil worden. Daarnaast heeft ze in de loop de jaren diverse operaties aan het gebit en neus ondergaan en draagt meerdere beugels.

Of Maria's leven er ook zo uitgezien zou hebben als ze in het kindertehuis was gebleven? Dat weten we niet, maar wij genieten van haar ontwikkeling en zijn blij haar te mogen kennen!

Voor **Mihaela** (14) is het wat lastiger integratiemogelijkheden te vinden. Haar moeilijke lopen en incontinentie vragen constant om een begeleider, en daarnaast zijn er vrijwel geen buitenschoolse activiteiten waar zij aan mee kan doen. Bij twee stichtingen staat ze op de lijst voor een club (hoewel die al hadden moeten beginnen, hebben we nog niks gehoord.) Dagelijks gaat ze naar een school voor speciaal onderwijs waar ze in een speciaal, klein klasje zit. Daar is ze de beste, maar toch is haar leerniveau dat van een 7-jarige.

Na de operatie aan beide enkels, vorig jaar, loopt Mihaela weer zelfstandig. Maar doordat het bovenlichaam zich ontwikkelt en benen en voeten niet groeien, beweegt ze zich steeds moeizamer voort. We vragen ons af hoe lang het nog duurt voordat ze definitief in een rolstoel komt.

Als ze later groot is, wil ze huismoeder en kok worden. Daarom helpt ze thuis graag mee in de keuken, en veegt ze met veel plezier de vloeren.

En **Ana Maria** (13) blijft Ana Maria: een zorgenkint. We hadden een kleine hoop dat de puberteit enige positieve verandering in haar gedrag zou brengen....maar die is vervlogen. Het gaat de laatste tijd zelfs zo slecht, dat Ana eigenlijk niet eens meer alleen buiten kan spelen, rondom de flat.

Laatst heeft ze het karretje van de postbode omgekiept in de struiken. En een bruidspaar erg laten schrikken door achter hen allerlei vieze dingen te roepen. De afgelopen week ging het op school ook weer mis, hoewel ze maar 2 dagen per week gaat met continu een begeleidster naast haar. Ze schold luidkeels en gooide de bril door klas. Maar welke tiener wil ook nog als een kind behandeld worden.

Voor Ana zoeken we naar activiteiten waarbij ze zich zelfstandiger voelt, maar voor de omgeving geen gevaar oplevert.

Zo gaat ze ook naar de voetbalclub waarbij ze in een team met grotere meiden speelt, maar met Erica op de tribune. En onlangs zijn we gestart met een soort 'therapie op eigen erf'. Eens per week komt Ana een dag naar onze boerderij waar ze allerlei activiteiten met dieren uitvoert (werken noemen we dat), zoals een caviahok verschonen, de geit borstelen, konijnenvoer plukken etc. Ze houdt van dieren dus dat is een uitdaging. Aangezien we de chauffeurs van het plaatselijke busje kennen, gaan we binnenkort proberen haar zelfstandig vanuit de stad naar ons huis te laten reizen. Leven met Ana is: voorbereid zijn op het ergste, en de blik gericht houden op de lichtpuntjes.

Een fantastisch stel meiden dat we voor geen goud willen missen. Het is een voorrecht hen in onze stichting te hebben en te zien opgroeien.

'Ark van Noach'

Ter verhoging van de speelvreugde op de kinderboerderij 'Ark van Noach' zijn er deze zomer weer allerlei aanpassingen gedaan, uitgevoerd door Nederlandse vrijwilligers. Zo werd een afdak boven het terras geplaatst, kwamen er een aantal speeltoestellen bij, kregen de konijnen een grote ren, werd een schildpadvijver gemaakt, en kreeg een tweede caravan een praktisch houten terras met wc-hokje.

Deze tweede caravan is om gezinnen met een gehandicapt kind een paar dagen ontspanning te bieden. En nu is het, wat ons betreft, **helemaal af!** Er is een kleurige folder gemaakt die bij scholen, dagcentra en stichtingen in de stad lasi is uitgedeeld. Diverse groepen maakten gebruik van dit aanbod voor een uitstapje. Kinderen genieten, en zijn nooit uitgespeeld als ze naar huis moeten. Volwassenen zijn enthousiast over de eenvoudige manier waarop kinderen tot spelen uitgedaagd worden, vooral met water, zand en verkleedkleden. De dieren zijn een attractie op zich. Het is leuk te zien hoe kinderen Bela, het konijn, kammen en Coco, de cavia, meenemen in de speelhuisjes. Het lammetje Stelutsa (Sterretje) vormde een hoogtepunt als ze met de fles gevoederd mocht worden. Dit jaar zijn zowel de lente als de herfst ongewoon nat en koud, en valt het aantal bezoeken wat tegen. Maar dat gaat volgend seizoen vast goed komen!

Vakantie Bijbel Club

Deze **zomervakantie** was er voor de dorpskinderen weer een club op de kinderboerderij. Elke woensdagochtend van 9 tot 12 kwamen de 7-14 jarigen en op donderdag de kleintjes van 3 tot 6 jaar. Vooral de eerste groep trok steeds meer kinderen, ook uit het naburige dorp. Er kwamen er op een gegeven moment ruim 40 voor een (Bijbel-)verhaal, knutselen en spel.

Net als vorig jaar organiseerden we, samen met 2 Nederlandse vrijwilligsters, een **Vakantie Bijbel Club**. Drie avonden genoten 45 kinderen van de avonturen van 'Kind Planeet'. Vorig jaar ging dit meisje op avontuur en beleefde in toneelstukjes elke dag iets anders. Het dagthema had een link naar een Bijbels thema. Dit keer bedachten we een deel 2 waarbij het 'Kind Planeet' aanspoelde op een onbewoond eiland. Triest ging ze op zoek naar geluk en vond uiteindelijk de redding, natuurlijk via spannende avonturen. Zo werd het Evangelie aan de hand van symbolen uitgelegd, elke dag een stukje. Voor moeders en oudere meisjes uit ons dorp heb ik aan het einde van de zomer een voorzichtige start gemaakt met een ontmoetingsgroep. Drie keer hebben we samen mandjes geknutseld, thee gedronken en gekletst. Hoewel het clubje nog klein is, willen alle vrouwen volgend seizoen doorgaan met deze ontmoetingen. En dan wat eerder beginnen!, was hun opmerking. Ik hoop dan, naast het creatieve, ook serieuze onderwerpen te kunnen introduceren.

'Staartjes'

De hierboven beschreven activiteiten kregen een staartje, zij het maar een korte...

- *In juni kwam ik een voorganger tegen van een kleine evangelische gemeente uit Iasi. Hij vertelde over een terrein dat hij had in het buurdorp Paun. Deze zomer wilde hij daar het een en ander organiseren en vroeg of ik het kinderwerk voor m'n rekening wilde nemen. Als gemeente hadden ze geen idee hoe dat moest. Samen met Roemeense en Nederlandse vrijwilligers organiseerden we daar in juli 'Kind Planeet' deel 1. Er kwamen zo'n 25 kinderen, sommigen uit trieste gezinssituaties. Deze vbk werd voortgezet met een wekelijkse club, elke vrijdag op het overdekte vlonder. De koude herfst heeft deze club inmiddels gestopt, maar volgend seizoen hopen we weer verder te gaan.*
- *Een Roemeens echtpaar dat als vrijwilliger mee hielp in Paun, heeft jarenlang in de Republiek Moldavië gewoond. Ze hebben daar in 3 plaatsen gemeentes gesticht en nu begeleiden ze dit werk vanuit Iasi. Zij vroegen of ik een keer meewilde voor instructie. Dat is vorige week gebeurd.*

In een van die 3 plaatsen organiseert de kerk een afterschool-programma voor 50 arme kinderen. Zij krijgen elke schooldag een warme maaltijd waarna er activiteiten plaatsvinden. Ze hadden me gevraagd de 3 leidsters te helpen bij het opzetten van de wekelijkse Bijbelclub. Dankzij een particuliere gift uit Nederland kon ik een mooi pakket flanelplaten meenemen en andere materialen. De eerste dag bestond uit het bekijken van hun programma en het instrueren betreffende het Bijbelprogramma. Maar de tweede dag kwamen ze onverwacht met de vraag om hulp bij de organisatie van hun middagactiviteiten, die ongecontroleerd verliepen. Samen zochten we naar een structuur die we 's middags direct in de praktijk brachten. Ze waren blij te merken dat het programma zo beter functioneerde. Daarna heb ik een Bijbelles gegeven.

Het was een heel bijzondere ervaring: een weerzien met het Roemenië van 15 jaar geleden. Woorden die met te binnen schieten zijn: grijs, arm, troosteloos, gelatenheid, maar ook openheid en eenvoud.

Tenslotte...

Zou de weg van Nederland naar Iasi korter zijn geworden? Je zou het bijna zeggen gezien het groeiend aantal landgenoten dat ons bezoekt. Ook dit jaar hebben we weer nieuwe gezichten gezien.

We ervaren het als een **zegen** dat zoveel mensen het werk van Izvor in Iasi willen (blijven) steunen. Om ons heen zien we bij stichtingen dat dát ook anders kan zijn.

Hierbij wil ik graag onze hartelijke dank uitspreken richting de organiserende, perenplukkende, verzamelende, donerende, webmasterende, klussende, knutselende en vooral biddende achterban!!

Met een hartelijke groet,

Elles